

Arhiv družboslovnih podatkov

Gradivo vezano na raziskavo

**Družbeni vidiki darovanja organov in tkiv v Sloveniji, 2017: Analiza
spodbujevalnih in zaviralnih dejavnikov za oblikovanje programov za doseganje
vedenjskih sprememb – terenska anketa**

ADP-IDNo: DORGST17

DOI: https://doi.org/10.17898/ADP_DORGST17_V1

Pokazne kartice

T1

KARTICA T1

- Na televiziji
- Na radiu
- V časopisu ali reviji
- Na letaku
- Na plakatu
- Na družbenem omrežju (npr. Facebook ali Twitter)
- Na spletni strani Slovenija-transplant
- Na spletni strani ali spletnem forumu z vsebinami o zdravju
- Na kakšni drugi spletni strani
- V kakšnem drugem mediju

T2

KARTICA T2

- V osebnem pogovoru z družino ali prijatelji.
- V osebnem pogovoru s prejemnikom organa.
- Na delovnem mestu.
- V šoli ali na fakulteti.
- Pri verskem obredu.
- Na predstavitvi oziroma predavanju.
- Od zdravnika ali drugega zdravstvenega delavca
- Od katere druge osebe

T5

KARTICA T5

- A - srce
- B - ledvici
- C - jetra
- D - kožo
- E - pljuča
- F - očesno roženico
- G - Ahilovo tetivo

T7

KARTICA T7

- Postopek vpisa je prezapleten.
- Vpis bi mi vzel preveč časa.
- Ne poznam postopka vpisa v register.
- Vpis v register se mi ne zdi potreben.
- O vpisu v register pred sodelovanjem v tej anketi še nisem razmišljal.
- Ne želim izzivati usode z vpisom v register.
- Ne zaupam zdravnikom, da bi naredili vse, da bi rešili moje življenje, če bi bil vpisan v register.
- Nisem dovolj prepričan, da želim darovati organe.
- Vpis v register ne bi bil skladen z željami mojih bližnjih.
- Želim, da se o darovanju mojih organov odločijo svojci po moji smrti.
- Zaradi drugih razlogov

T8, T9a, T9b, T9c

KARTICA T8

Zagotovo ne
Verjetno ne
Morda ne, morda da
Verjetno da
Zagotovo da

T10

KARTICA T10

Povsem nepomembno
Nepomembno
Niti nepomembno niti pomembno
Pomembno
Zelo pomembno

KARTICA T13

- S svojci se mi ni zdelo potrebno pogovarjati o tem.
- Nisem razmišljal, da bi se s svojci pogovarjali o tem.
- tem bi mi bilo neprijetno govoriti s svojci.
- Darovanje organov je osebna odločitev, zato se mi o tem s svojci ne zdi potrebno pogovarjati.
- Občutek imam, da bi s tem izzival usodo.
- Ne želim govoriti o smrti.
- Mislim, da je svojcem neprijetno govoriti o tem.
- Mislim, da svojci poznajo moje mnenje o tem tudi brez pogovora.
- Skrbi me, da se svojci z menoj ne bi strinjali.
- Pogovor s svojci ni nikoli nanesel na to temo.
- Težko bi začel pogovor o tem.
- Drugi razlogi

T14

KARTICA T14

- Pogovor se svojcu ni zdel potreben.
- O tem mi je bilo neprijetno govoriti.
- Občutek sem imel, da s tem izzivam usodo.
- Težko mi je bilo govoriti o smrti.
- Mislim, da je bilo svojcem neprijetno govoriti o tem.
- Skrbelo me je, da se z menoj ne bi strinjali.
- Težko mi je bilo začeti pogovor o tem.
- Druge ovire

KARTICA T15

- 1 - Sploh se ne strinjam
- 2 - Se ne strinjam
- 3 - Niti se strinjam niti se ne strinjam
- 4 - Se strinjam
- 5 - Popolnoma se strinjam

- a) Vem kako bi svoji družini sporočil odločitev o tem, ali želim ali ne želim biti darovalec organov po smrti.
- b) Vem kaj bi moral reči, da bi se lahko s svojo družino uspešno pogovori o moji odločitvi glede darovanja organov po smrti.
- c) Zmožen bi se bil soočiti s kakršnimkoli mnenjem moje družine o moji odločitvi glede darovanja organov po smrti.
- d) Težavno bi se mi bilo pogovoriti s člani družine o moji odločitvi glede darovanja organov po smrti, če bi takšen pogovor pri njih vzbudil nelagodje.

KARTICA T16

- 1 - Sploh se ne strinjam
- 2 - Se ne strinjam
- 3 - Niti se strinjam niti se ne strinjam
- 4 - Se strinjam
- 5 - Popolnoma se strinjam

- a) Podpiram idejo darovanja organov za namene njihove presaditve.
- b) Darovanje organov se mi zdi v dobrobit človeštva.
- c) Darovanje organov je eden izmed načinov pomoči drugim ljudem.
- d) Tudi v Sloveniji obstaja črni trg z organi.
- e) Kot darovalca organov bi me skrbelo, da bi moje organe lahko dobil nekdo, ki si jih ne zasluži.
- f) Darovalci organov so junaki, saj rešujejo življenja.
- g) Darovanje organov omogoči nekaj pozitivnega ob smrti osebe.
- h) Darovanje organov pomaga osmisliti smrt bližnje osebe.
- i) Moj vpis v register darovalcev organov bi zmanjšal problem pomanjkanja organov za presaditev.

KARTICA T17

- 1 - Sploh se ne strinjam
- 2 - Se ne strinjam
- 3 - Niti se strinjam niti se ne strinjam
- 4 - Se strinjam
- 5 - Popolnoma se strinjam

- a) Verjamem, da zdravniki vedno ravnajo tako, kot je najbolje za bolnika.
- b) Menim, da imajo nekateri ljudje dostop do boljših zdravstvenih storitev kot drugi.
- c) Zdravnikom lahko zaupam, da bodo v nujnem primeru storili vse, da rešijo moje življenje.
- d) Bolnišnice včasih predpisujejo zdravila zato, da izvajajo poskuse z ljudmi brez njihovega soglasja.
- e) Bogati bolniki in tisti z dobrimi vezami lahko pridobijo prednost na čakalni listi za presaditev organa.
- f) Skrbi me, da je pri bolniku mogoče že pred njegovo smrtjo ugotoviti, ali je registriran darovalec organov.
- g) Z vpisom v register darovalcev organov bi se lahko zgodilo, da mi zdravniki odvzamejo organe še preden dejansko umrem.
- h) Z vpisom v register darovalcev organov bi se zdravniki manj trudili rešiti moje življenje.

KARTICA T18

- 1 - Sploh se ne strinjam
- 2 - Se ne strinjam
- 3 - Niti se strinjam niti se ne strinjam
- 4 - Se strinjam
- 5 - Popolnoma se strinjam

- a) Pomembno je, da imam možnost pogreba z odprto krsto, ko umrem.
- b) Skrbi me, da lahko umrla oseba še vedno občuti bolečino, ko ji odstranjujejo organe.
- c) Odstranjevanje organov je nespoštljivo do umrle osebe.
- d) Zame je pomembno, kaj se bo zgodilo z mojim telesom po smrti.
- e) Odstranjevati organe iz telesa enostavno ni prav.
- f) Telo mora ostati celo za pokop.
- g) Ideja darovanja organov se mi do neke mere upira.
- h) Ni mi všeč zamisel, da bi imel v sebi organ drugega človeka, četudi bi potreboval presaditev organa.
- i) Misel na darovanje organov mi vzbuja neprijetne občutke.
- j) Po odvzemu organov je telo izmaličeno.

KARTICA T19

- 1 - Sploh se ne strinjam
- 2 - Se ne strinjam
- 3 - Niti se strinjam niti se ne strinjam
- 4 - Se strinjam
- 5 - Popolnoma se strinjam

- a) Mogoče je, da se osebne lastnosti darovalca prenesejo na prejemnika organa.
- b) Del darovalčeve duše ali osebnosti živi naprej v človeku, ki prejme darovan organ.
- c) Darovanje mojih organov bi omogočilo, da del mene živi tudi po moji smrti.
- d) Darovanje organov je v nasprotju z zakoni narave.
- e) Če bi se vpisal v register darovalcev organov, bi se lahko zgodilo, da bi umrl prej kot bi sicer.
- f) Vpis v register darovalcev je izzivanje usode.
- g) Skrbi me, da ne bi mogel živeti po smrti, če bi daroval svoje organe.

KARTICA T20

- 1 - Sploh se ne strinjam
- 2 - Se ne strinjam
- 3 - Niti se strinjam niti se ne strinjam
- 4 - Se strinjam
- 5 - Popolnoma se strinjam

- a) Večina zame pomembnih ljudi meni, da se ne bi smel vpisati v register darovalcev organov.
- b) Veliko zame pomembnih ljudi verjame, da je vpis v register darovalcev organov dobra stvar.
- c) Ljudje, katerih mnenje cenim, ne bi podpirali moje odločitve za vpis v register darovalcev organov.
- d) Pri odločitvi, ali postati darovalec organov, ni pomembno, kaj moja družina meni o tem.
- e) Pri moji odločitvi o darovanju organov mi ni pomembno, kaj prijatelji menijo o tem.
- f) Večina ljudi, s katerimi se družim, bi bila verjetno pripravljena darovati svoje organe po smrti.
- g) Večina meni podobnih ljudi bi bila verjetno pripravljena darovati svoje organe po smrti.

T21

KARTICA T21

Zagotovo ni naklonjena
Verjetno ni naklonjena
Morda ni, morda je naklonjena
Verjetno je naklonjena
Zagotovo je naklonjena

T22

KARTICA T22

Povsem nepomembno
Nepomembno
Niti nepomembno niti pomembno
Pomembno
Zelo pomembno

KARTICA T23

Drži / Ne drži

- a) Možgansko mrtva oseba si še vedno lahko opomore.*
- b) Za darovalca organov po smrti se lahko opredeli vsak človek po dopolnjenem 15. letu starosti.*
- c) Darovanje in presajanje organov je v Sloveniji zakonsko urejeno.*
- d) V bolnišnici lahko do podatka o vpisu osebe v register darovalcev dostopa le za to pooblaščen zdravnik in šele po smrti te osebe.*
- e) Svojci lahko sprejmejo odločitev o darovanju organov umrle osebe ne glede na to, ali se je ta oseba predhodno opredelila glede darovanja organov ali ne.*
- f) Krščanske vere nasprotujejo darovanju organov po smrti.*
- g) Za odvzete organe je prepovedano dati ali prejeti plačilo oziroma druge premoženske koristi.*
- h) Vsak darovani organ lahko zdravniki presadijo kateremukoli prejemniku, ne glede na krvno skupino in druge tkivne lastnosti darovalca.*
- i) Pokojne darovalce organov je mogoče pokopati le z načinom pokopa z žaro.*
- j) Kakovost življenja bolnika se po presaditvi organa običajno bistveno izboljša.*
- k) Prejemnik organov umrle osebe v Sloveniji ne more izvedeti identitete darovalca organov.*

